

A ...i Törvényszék a ... felperesnek - ... alperesnek kártérítés megfizetése iránt indított perében meghozta a következő

í t é l e t e t:

A bíróság megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz és egészséges környezethez fűződő személyiségi jogait és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 260.500.- (Kettőszáz-hatvanezer-ötszáz) Forint sérelemdíjat.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 74.000.- (Hetvennégy-ezer) Forint perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az állam javára külön felhívásra fizessen meg 104.370.- (Egyszáz-négyezer-háromszázhetven) Forint le nem rótt eljárási illetéket.

A fennmaradó illetéket az állam viseli.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes kereseti kérelmét elutasítja.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a ...i Ítéltáblához címzetten a ...i Törvényszéken három példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a ...i Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indokolására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a ...i Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a ...i Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s

A felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben 2015. június 2. napjától 2016. november 10. napjáig töltötte szabadságvesztés büntetését.

Ezen időszak alatt először a 2. emelet 70. zárkájába 3 fő elítélttel, ezt követően 2 nappal később már a 4. emelet 92. zárkájában 2 fő elítélttel volt elhelyezve, míg 2016. április 25-től az 1. emelet 32. zárkában 2 fő, illetve 3 fő elítélttel került együtt elhelyezésre.

A felperes a fogvatartásának ideje alatt az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben mindvégig olyan

méretű cellában került elhelyezésre, amely a jogszabályban előírt kötelező minimum négyzetmétere, illetve az egy főre eső légköbmétere nem érte el a jogszabályi minimumot.

A felperes fogvatartása alatt panaszt, egyéb kérelmet nem nyújtott be az elhelyezési körülményekkel kapcsolatosan.

A felperes kereseti kérelmében kérte, hogy az alperesnél történő fogvatartásának időtartama figyelembevételével a Ptk.2:52. §-a alapján kötelezze alperest 2.000.000.- Forint és annak kamatai, valamint perköltség megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint az alperes jogszabályi kötelezettségének eleget téve foganatosította a felperessel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtását és a büntetés végrehajtás során a felperes jogai nem sérültek. Kérte továbbá a felperes perköltségben történő marasztalását is.

A bíróság a csatolt okirati bizonyítékok, a felek előadása alapján és a meghallgatott tanúk nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes kereseti kérelme részben alapos.

A felperes kereseti kérelmének alapjául mind a személyes meghallgatásán, mind pedig előkészítő irataiban hivatkozott azon sérelmekre, melyek a fogvatartása során őt érték. Az alperes által sem vitatottan a felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézményben a teljes fogvatartásának időtartama alatt olyan méretű cellákban került elhelyezésre, amely celláknak a mérete nem felel meg a jogszabályban előírt követelményeknek, mégpedig a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás során rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014(XII.19.) IM számú rendelet 121. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Ugyan jogszabály előírása szerint az alperest befogadási kötelezettség terheli, túlszűfolttság esetén is a 2013. évi CCXL. törvény 157. §-a, illetőleg 392. §-a szerint is, azonban ettől függetlenül a Ptk. 2:42. § (2) bekezdésének értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó emberi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

A büntetés-végrehajtási intézetben az alperes kötelezettsége a jogszabályok betartása, a fogvatartott megfelelő elhelyezéséről gondoskodás, ezért a felperest az intézményben ért sérelem miatt felelősséggel tartozik alperes, ahogy azt a Kúria a kérdésben íránymutatónak tekintendő Pfv.IV.21.654/2015/15. sorszámú ítéletében is kifejtette.

A felperes ugyanakkor az eljárás során nem csupán az elhelyezésének körülményeit kifogásolta, hanem azt állította, és tanúkkal is kívánta igazolni, hogy a fogvatartása során, foglalkoztatása alatt az ... készáru raktárában Hepatitis C-vel fertőzött személlyel került volna foglalkoztatásra és ennek során fennállt a veszélye annak, hogy a fertőző betegségben szenvedő fogvatartott társa őt megfertőzte volna. Ezen kérdéskörben a bíróság tanúmeghallgatást is foganatosított, s a meghallgatott tanúk nyilatkozatai alapján nem volt megállapítható, hogy ténylegesen ez a foglalkoztatás megtörtént volna, ugyanakkor az alperes titoktartási kötelezettségére is hivatkozással (perben nem álló fogvatartott különös személyes adataival kapcsolatos titoktartási kötelezettség) egyéb előadást nem tudott tenni, minthogy vitatta azt, hogy a készáru raktárban olyan személyt foglalkoztattak volna, aki fertőző betegségben szenvedett. Az alperesi előadás szerint kizárt olyan személy foglalkoztatása, aki ilyen fertőző betegségben szenved a fertőzésveszélyre való tekintettel.

Kifogásolta a felperes keresetében azt is, hogy a séta időtartamát nem megfelelően biztosította az alperesi BV intézet, ugyanakkor ezzel kapcsolatos tényelőadását nem tudta igazolni. A szabad levegőn tartózkodás lehetőségét a bíróság álláspontja szerint az alperes megteremtette a

felperes vonatkozásában és a sétaudvaron található kijelölt dohányzóhely, mint kötelezően kijelölendő dohányzóhely, nem alapozhat meg sérelmet a felperes vonatkozásában, hogyha vele egy időben olyan fogvatartottak is szabad levegőn tartózkodnak, akik dohányoznak. Az alperes által az iratokhoz csatolt házirend napirendre vonatkozó szabályaiból kitűnik, hogy a dolgozó fogvatartottak részére a megfelelő szabad levegőn tartózkodás mindvégig biztosítva volt. A bíróság elfogadta az alperes azon nyilatkozatát, miszerint a szabad levegőn tartózkodás igénybevételéről az alperesi intézet nyilvántartást nem vezet, így abból nem volt ellenőrizhető az, hogy ténylegesen a felperes igénybe vette a szabad levegőn tartózkodás jogát. A felperes pedig egyéb bizonyítékokkal nem tudta igazolni, hogy ezen jogát az alperesi büntetés-végrehajtási intézet bármilyen módon megsértette volna. A fogvatartott joga volt eldönteni azt, hogy a részére biztosított szabad levegőn tartózkodást igénybe kívánja-e venni, avagy sem a munkavégzést követően, vagy azt megelőzően kijelölt időszakban.

A felperes kifogásolta továbbá, hogy az elhelyezésül szolgáló 1. emelet 32. zárkába korábban dohányzó rabok voltak elhelyezve és a cella tisztasági meszelését mintegy 4 hónap elteltével sikerült foganatosítani az alperesnek a felperes kérelmére. Ezen előadását az alperes által csatolt és a felperes által előterjesztett kérelmi lapon, valamint a meghallgatott reintegrációs tiszt tanúnyilatkozata is alátámasztotta és ebből megállapítható volt, hogy ténylegesen a tisztasági meszelés a kérelem benyújtásához képest jelentős késedelemmel került elvégzésre, azonban a bíróság álláspontja szerint ez önmagában személyiségi jogsértést nem valósított meg a felperes vonatkozásában, hiszen a cellában nemdohányzó rabokkal volt elhelyezve, és önmagában az a tény, hogy a falakból még dohányfüst szaga áradt, nem olyan körülmény, amely a felperes fogvatartása során az egészséges környezethez való jog megsértésének alapjául szolgálhatott volna.

A felperes személyes nyilatkozata, a meghallgatott tanúk vallomása, illetőleg a reintegrációs tiszt tanúvallomása alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes a fogvatartás időtartama alatt igyekezett mindvégig olyan magatartást tanúsítani, amely az enyhébb végrehajtási fokozat engedélyezésének feltételül szolgálhat. Felesleges kérésekkel nem fordult a reintegrációs tiszthez, csak azon esetekben terjesztett elő kérelmi lapot, amely esetek nem sorolhatók a felperes által a sérelem alapjául szolgáló elhelyezési körülményekhez, így tehát a felperes nem tudta igazolni az eljárás során azt, hogy az általa hivatkozott sérelmekkel kapcsolatosan kifogásolva azok fennálltát, az alpereshez fordult volna a büntetés-végrehajtás szabályai szerint külön kérelmi lappal.

Kifogásolta a felperes, hogy a fogvatartása alatt ugyan csak rövid ideig, de EVSZ-esként börtön fokozatú rabokkal is el volt helyezve, ami álláspontja szerint jogellenes volt. Ugyanakkor a BV. tv. 97.§ (7) bekezdése az ilyen elhelyezésre lehetőséget biztosít, így a felperes az általa felhozott „jogsértés” miatt igényt nem támaszthat.

A fentiekben kifejtettek figyelembevételével a bíróság megállapította, hogy a zárkában történő elhelyezés során az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz és egészséges környezethez fűződő személyiségi jogait az által, hogy a jogszabályban előírt minimum területet nem biztosította a felperes részére és a beszűkült léttérrel kapcsolatosan kialakult felperesi sérelmet nem enyhítette más módon sem.

Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése szerint senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak, vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Az Emberi Jogok és az alapvető szabadságjogok védelméről szóló 1950. november 4. napján kelt egyezmény és az ahhoz tartozó 8 jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény III. cikke értelmében senkit nem lehet kínzásnak, vagy embertelen, megalázó bánásmódnak, vagy

büntetésnek alávetni.

Az Alkotmánybíróság a 32/2014. (XI. 3.) AB. határozatában kifejtette, az Emberi Jogok Európai Egyezményével és az Alaptörvényben is szabályozott embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmából az az absztrakt követelmény vezethető le, több személyes zárkában fogvatartottak részére biztosított élettérnek, illetve szabad mozgástérnek minden esetben el kell érnie azt a minimális értéket, ami biztosítja számukra az emberi méltósághoz való alapjoguk sérelme nélkül elhelyezésüket valamely büntetés-végrehajtási intézetben. E minimális élet-, illetve mozgástér biztosítása nélkül ugyanis olyan túlsúlyfoltosság jön létre, amely megakadályozza az érintettekkel való emberhez méltó és őket adottságaiktól függetlenül megillető bánásmódot, így az embertelen, megalázó bánásmód büntetésnek minősül.

A Ptk. 6:548. §-ának (1) és (2) bekezdése értelmében az önálló jogalanyisággal rendelkező alperes maga felel a fogvatartás körülményeiért. A közhatalom gyakorlása során ugyanis az állam önálló jogi személyiségű, önálló felelősségű szervein keresztül fejt ki, szervező, intéző tevékenységét és ha annak során éri kár a károsultat, azt az adott szervvel szemben nem az állammal szemben érvényesítheti.

Mindebből következően megállapítható, hogy a felperes elhelyezése során megvalósított jogsértő magatartás önmagában alkalmas az emberi méltóság megsértésének megállapítására. Az alperes eljárása jogszabálysértő volt, amikor a felperesnek személyiségi jogsérelmet okozott. A kimentés körében az alperes objektív körülményére, befogadási kötelezettségére is hivatkozott, mely hivatkozás a felelősség alól nem mentheti ki magát, mert a büntetés-végrehajtási intézmény az alperes kötelezettsége a jogszabály betartása, a fogvatartottak megfelelő elhelyezéséről való gondoskodás.

A felperest ért embertelen bánásmód az emberi méltóságát sértette, és a Ptk. 2:57. § (1) és (2) bekezdése alapján részére sérelemdíj jár. A sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Ugyanakkor a sérelemdíj mértékét a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének szem előtt tartásával az eset összes körülményei alapján különösen a jogsértés súlyára, valamint a fogvatartás időtartamára, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására a bíróság fogvatartási naponként napi 500.- Ft-ban találta meghatározhatónak. Értékelte a bíróság az érték meghatározásánál azon körülményt is, miszerint a felperes fogvatartása időtartama alatt mindvégig dolgozott, kiemelt munkakörben végzett tevékenységet, azaz nem a kifogásolt cellában tartózkodott a munkaideje alatt, így ezen időszakban a felperes mozgástere jóval meghaladta a jogszabályi minimumot. A bíróság az egy napra eső sérelemdíj megállapítása körében értékelte az ügyben ugyan nem alkalmazandó, de a 2013. évi CCXI. törvény 10/A. § (3) bekezdésében foglalt és az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kiszabható kártalanítás egy napra eső 1.200.- és 1.600.- Ft közötti összegét is, mint zsinórmértéket. Ehhez képest figyelembe véve a felperes fogvatartásának összes körülményét, figyelembe véve a felperes EVSZ-es fogvatartását is, mérlegeléssel napi 500.- Ft sérelemdíj megállapítását találta elfogadhatónak, és 521 nap figyelembevételével mindösszesen 260.500.- Ft megfizetésére kötelezte az alperest, míg ezt meghaladóan a felperes kereseti kérelmét elutasította.

Tekintettel arra, hogy a felperes kereseti kérelme döntő mértékben elutasításra került, azaz e tekintetben az alperes a keresettel érvényesíteni kívánt igény vonatkozásában döntő mértékben pernyertes lett, ezért a felperes kötelezte a bíróság részperköltség megfizetésére a Pp. 81. §-a alapján, melyet a bíróság az alperes által igénybe vett jogi képviselő díjazásában talált

megállapíthatónak és annak mértékét bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM. sz. rendelet 3. § (2) bekezdésére figyelemmel állapított meg a pertárgy érték figyelembevételével is.

A tárgyi illetékfeljegyzési jogos eljárásban a felperes keresete döntő mértékben nem fogott helyt, így a felperes pervesztességére eső eljárási illetéket, amelyet a bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdése alapján állapított meg, a felperes köteles megfizetni az államnak külön felhívásra, míg részben pervesztes, személyes illetékmentes alperes helyett a pervesztességére eső eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezés joga a Pp. 233. § (1) bekezdésén alapul.

..., 2018. március 19. napján

Dr. ... sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő